

Ons DNA - Wie wij zijn

De huidige situatie

Sinds mei 2023 zijn we vacant. Onze predikant is na bijna zeven jaar vertrokken naar een andere gemeente. We hebben ruim de tijd genomen om ons te bezinnen op onze toekomst, mede omdat we een moeilijke tijd achter de rug hebben. Waar staan we als gemeente? Bij het beantwoorden van deze -en andere vragen hebben we de gemeente betrokken, tijdens een gemeentevond, in werkgroepen en gesprekken. Bij dit proces zijn we begeleid door een adviseur, met veel ervaring binnen de PKN.

Ons 'visitekaartje'

We hebben onze gemeente als volgt beschreven:

De Jacobuskerkgemeente maakt deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland, waar verschillende stromingen binnen de PKN hun plek vinden. We staan open voor mensen met verschillende godsbeelden en ideeën. Open ook voor mensen van verschillende geaardheid. We staan duidelijk in een christelijke traditie en tegelijkertijd maken we ook de verbinding met de huidige tijd.

We koesteren ons monumentale kerkgebouw, waar mensen al generaties lang op zoek zijn naar een glimp van het Goddelijke mysterie. Als Jacobuskerkgemeente willen we een plek zijn van rust en bezinning. Een plek, waar we de oude woorden uit de Bijbel in deze tijd proberen te zetten om van daaruit geïnspireerd in de wereld aan de slag gaan: zorg voor de naaste veraf en dichtbij en zorg voor de aarde vloeien daar als vanzelfsprekend uit voort.

De Jacobuskerkgemeente

De Jacobuskerkgemeente is te typeren als 'ruimzinnig' (tussen 'vrijzinnig' en 'ruimdenkend'), met een oorsprong in wat ook wel de 'linkerkant' van de Protestantse Kerk wordt genoemd. We zijn theologisch en ethisch ruimdenkend, niet-dogmatisch, wikkend en wegend in het geloof.

Onze gemeente heeft bijna duizend leden (676 pastorale eenheden), waarvan ongeveer tien procent regelmatig de zondagse eredienst bezoekt, in de zomer aangevuld met vakantiegangers. 60% van de leden is doop- of belijdend lid. Het grootste deel is zestig jaar of ouder.

Een (krimpende) groep van zo'n zeventig vrijwilligers, waaronder een groep kosters en gastvrouwen, zorgt ervoor dat de diensten goed verlopen en dat bijvoorbeeld gemeenteleden (maar soms ook niet-leden) worden bezocht en dat de kerk dagelijks voor bezoekers wordt opengesteld.

De Protestantse Gemeente Rolde omvat behalve het dorp Rolde ook de dorpen Eext, Anderen, Eexterzandvoort, Amen, Deurze, Balloo, Loon, Balloërveld, Nijlande, Vredenheim, Nooitgedacht, Eldersloo, Eleveld, Ekehaar en Geelbroek.

Gebouwen

De Jacobuskerkgemeente heeft de kerk (met uitzondering van de toren) en een pastorie in eigendom. Het kerkgebouw is bijna 600 jaar oud en bevat een monumentaal, gerestaureerd orgel en een aantal prachtige gebrandschilderde ramen.

De pastorie is een vrijstaande woning met ruime tuin in het dorp Rolde, voorzien van zonnepanelen, op drie minuten fietsen van de kerk.

Het Tichelhoes, op steenworp afstand van de kerk, is ons activiteitengebouw. Hier wordt vergaderd, geoefend en gespeeld. Ook de Kinderkerk wordt hier gehouden.

De eredienst

De erediensten worden iedere zondag vanaf 10.00 uur gehouden in ons monumentale kerkgebouw aan de Kerkbrink. De diensten zijn via kerkomroep.nl ook op andere locaties te volgen.

Het kerkgebouw is bijna zeshonderd jaar oud en heeft een aantal zeer bijzondere glas-in-lood ramen. De Jacobuskerk is in de jaren zestig grondig gerestaureerd en is sindsdien goed onderhouden. Aan de kerk is een bescheiden consistorie gebouwd. Hier start de dienst met het consistoriegebed.

Behalve de predikant hebben ook gemeenteleden een belangrijke rol in de dienst. Zo worden de kerkgangers bij binnenkomst begroet door een koster of gastdame, lezen gemeenteleden de Bijbelteksten uit de Nieuwe Bijbelvertaling (2021) en is er een zanggroep, bestaande uit gemeenteleden. Ook koren uit de omgeving worden af en toe uitgenodigd in de diensten en soms luisteren we naar muziek van zangers als Stef Bos, Trijntje Oosterhuis en Daniël Lohues. Meestal zingen we liederen uit het nieuwe Liedboek, soms ook uit andere bundels, zoals de oecumenische liedbundel 'Zangen van Zoeken en Zien'. Lieder van Huub Oosterhuis en Antoine Oomen worden ook graag gezongen, begeleid door één van onze drie vaste organisten op het gerestaureerde, monumentale orgel.

Tijdens de reguliere diensten worden twee collecten gehouden, waarvan de doelen -in overleg met de kerkenraad- worden bepaald door de diaconie, soms op voorspraak van gemeenteleden. De eerste collecte is voor een doel dichtbij of veraf, de tweede voor het eigen kerkenwerk. Na iedere dienst worden de (meestal) twee bossen bloemen die op de avondmaaltafel staan door gemeenteleden bezorgd bij mensen die dat nodig hebben of bij een feestelijke aanleiding. De diaconie heeft daarnaast een grote rol bij de diensten van Schrift en Tafel. Kinderen en gasten uit andere geloofsgemeenschappen kunnen zonder enig voorbehoud brood en wijn (of druivensap) ontvangen tijdens zo'n viering. Na afloop van elke dienst is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten in het koor van de kerk bij een kop koffie of thee, of een glas limonade. Veel gemeenteleden maken hiervan gebruik; ontmoeting, verbinding en omzien naar elkaar zijn dan ook belangrijke aspecten van onze gemeente.

Andere/bijzondere diensten

- Twee keer per maand, op een woensdagmiddag, is er een dienst in zorgcentrum Hendrik Kok in Rolde.
- In 2013 is de kerkelijke gemeente in Eext samengevoegd met onze gemeente. Sindsdien worden twee keer per jaar diensten gehouden in de kerk van Eext.
- Eén keer per jaar wordt de dienst in de Jacobuskerk verplaatst naar De Trans in Nooitgedacht, waar mensen wonen met een verstandelijke beperking. Ongeveer 65 bewoners zijn lid van onze Jacobuskerkgemeente.
- Tijdens de veertigdagentijd worden vespers gehouden, georganiseerd en geleid door gemeenteleden (in samenwerking met de RK St. Jacobusstatie, zie ook hieronder).
- Bij de start van het seizoen is er een speciale 'ontmoetingszondag', waarbij er een bijzonder 'programma' wordt georganiseerd. Zoals een ontbijt vooraf en een wandeling na afloop van de dienst.

Samenwerking

Eén keer per maand komen de leden van de RK Sint Jacobusstatie bijeen in de Jacobuskerk voor hun eigen dienst. Een aantal keren per jaar, bij speciale diensten (Pasen, Kerst) en in de veertigdagentijd (vespers), zijn er oecumenische vieringen.

Met de Protestantse Gemeente Grolloo is in principe jaarlijks contact. De predikanten van de gemeente Grolloo en de Jacobuskerkgemeente zijn elkaars vervangers.

Activiteiten buiten de eredienst

We zijn een vergrijzende gemeente, maar dat betekent niet dat we stil staan! Er wordt veel georganiseerd, ook in en met het dorp Rolde. De band met het dorp is de laatste jaren sterker geworden, dankzij de inzet van onze vorige predikant en de vele vrijwilligers in onze gemeente.

- Zo organiseren gemeenteleden maandelijks (met uitzondering van de zomermaanden) een dorpssoep in het Tichelhoes (en op termijn mogelijk in De Boerhoorn, het multifunctionele centrum in het dorp). Bezoekers, gemeentelid of niet, ontmoeten elkaar en genieten van eigengemaakte soep en een heerlijk toetje.
- Samen met de begrafenisvereniging Rolde-Eext eo. organiseren we jaarlijks een lichtjesavond op de begraafplaats achter de kerk. Een prachtig initiatief met muziek en gedichten. Na een rondgang over het kerkhof kan men in de Jacobuskerk napraten met warme chocolademelk, koffie of thee.
- Kerkvervoer: meerdere gemeenteleden zorgen ervoor dat niet-mobiele gemeenteleden toch in staat worden gesteld vieringen of andere bijeenkomsten bij te wonen.
- De actieve werkgroep 'Groene kerk' houdt zich bezig met advisering op het gebied van duurzaamheid, bijvoorbeeld over een aantal onderwerpen waar de kerkgemeente zou kunnen verduurzamen: inkoop, energie, financiën, grond en natuur, communicatie met gemeenteleden hierover. Sinds eind 2019 zijn diverse activiteiten uitgevoerd en adviezen uitgebracht door de werkgroep. Zo is er regelmatig contact met de kerkrentmeesters omtrent zaken als energie, gebouwen en gronden. Er zijn bijvoorbeeld biologische bloembollen verkocht op de Roldermarkt en er is een duurzame kerkdienst geweest met aansluitend een bollenpootactie in de kerktuin. Verder is er onder andere een advies uitgebracht over fair trade wijn voor de diensten van Schrift en Tafel. In de coronatijd is de werkgroep tijdelijk minder actief geweest, maar vanaf januari 2021 is de draad weer opgepakt met bijvoorbeeld themadiensten rond biddag, diverse lezingen en ontmoetingen, artikelen in het kerkblad, een 'Cycling Dinner' en een stiltewandeling.
- Gespreksgroep(en): meerdere gemeenteleden zijn betrokken bij een gespreksgroep. Zij ontmoeten elkaar een aantal keren per jaar thuis.
- De Jacobuskerkgemeente telt weinig jongeren, maar voor de kinderen en jongeren die er zijn doen wij ons uiterste best een aantrekkelijke kerk te zijn. Er is een werkgroep jeugd, die enkele keren per jaar bij elkaar komt, en die nadenkt over alle activiteiten die we als kerk voor de jeugd kunnen organiseren, zoals een speurtocht in de kerk, deelname aan Sirkelslag en ontmoetingen onderling. Tijdens de diensten op zondagmorgen is er geen kindernevendienst. Wel delen we tasjes uit met een bijbels thema, waar kinderen tijdens de dienst mee bezig mogen zijn. Op kerkelijke feestdagen streven wij er wel naar om een kindernevendienst aan te bieden. Op elke eerste zondag van de maand is er een 'kinderkerk'; de kinderen hebben dan tussen 10.00 en 11.00 een eigen programma in het Tichelhoes aan de Hunebedweg 13a. De ouders van de kinderen worden hierover per mail geïnformeerd. Voor de jeugd van 12-20 jaar was er tot voor kort de groep "Jacobus4youth". Deze groep kwam regelmatig bij elkaar voor gesprek en ontmoeting. We hopen deze opnieuw op te kunnen starten als we een nieuwe predikant hebben gevonden.
- Onze prachtige, monumentale Jacobuskerk is iedere dag tussen ongeveer 10.00 en 17.00 uur geopend voor belangstellenden. En dat wordt, zo blijkt uit de reacties, zeer op prijs gesteld. Een grote groep vrijwilligers maakt dit mogelijk.
- Voor ouderen (75+) in onze gemeente is er een ontmoetingsmiddag.
- Vier keer per jaar is er een themmiddag in zorgcentrum De Wenning, waarvoor alle bewoners worden uitgenodigd.
- Een keer per twee jaar is er een speciale avond voor alle vrijwilligers.
- De predikant onderhoudt een goed contact met de basisschool in Rolde, in het bijzonder met de leerkracht GVO (Godsdienstig Vormingsonderwijs). De hoogste groepen krijgen jaarlijks in en om de kerk een toelichting van de predikant (oa. over de gebruiken en rituelen).
- In het kerkelijk seizoen is er iedere dinsdag een meditatieavond in de kerk.

Organisatie

De kerkenraad bestaat op dit moment uit elf leden: drie leden van het College van Kerkrentmeesters, twee leden van het College van Diakenen, vier ouderlingen, de scriba en de voorzitter. De kerkenraad vergadert tien keer per jaar. Daarnaast vergadert het moderamen 11 keer per jaar om de agenda van de kerkenraad voor te bereiden.

De Jacobuskerkgemeente is opgedeeld in vijf wijken met ieder een ouderling 'aan het hoofd'. Zij worden bijgestaan door diverse bezoekdames. Ouderen, zieken en iedereen die daar behoefte aan heeft wordt door hen bezocht.

Voor sommige werkzaamheden worden we professioneel ondersteund door het Kerkelijk Bureau in Assen.

Diaconaat

De Jacobuskerkgemeente is betrokken bij mensen, ook bij mensen die het moeilijk hebben. Het is één van de belangrijkste taken van de kerk: het dienen van je naaste. We zetten ons in voor mensen die te maken hebben met werkloosheid, schulden, armoede, of die zich eenzaam voelen, vluchteling zijn of door andere oorzaken hulp of hoop nodig hebben in onze eigen omgeving of elders in de wereld.

Het dienen van je naaste bestaat ook uit zorg voor en dienen van de schepping. De Jacobuskerk is niet voor niets een 'Groene Kerk'. Met een duurzame manier van leven zorgen we ervoor dat ook de mensen verder weg en de generaties na ons kunnen leven. Vandaar dat de diaconie ook speciaal aandacht besteedt aan duurzame initiatieven, vragen en projecten.

- De wekelijkse bloemengroet vanuit de kerk is voor mensen die om wat voor reden dan ook extra aandacht kunnen gebruiken. Tachtigplussers krijgen ieder jaar een verjaardagsboekje, evenals jubilarissen. Ook met de kerstattentie willen we ouderen en zieken aandacht geven.
- Begin 2018 zijn we gestart met de maandelijkse dorpssoep (zie hierboven).
- Jaarlijks wordt er een bedrag gereserveerd voor acute individuele hulp.
- Samen met de Stichting Helper ondersteunen we het werk van de Voedselbank. Ook dragen we financieel bij aan een Sinterklaascadeautje voor de jongeren en Kerstpakketten.
- Onze kerkenraad heeft een convenant getekend met INLIA (organisatie van en voor geloofsgemeenschappen die asielzoekers en vluchtelingen in nood helpen) waarin we ons verplichten hulp te bieden aan vluchtelingen.
- Samen met de werkgroep ZWO (Zending Werelddiaconaat Ontwikkelingssamenwerking) steunen we het meerjarenproject 'Kinderen in de knel' van Kerk in Actie en dan specifiek het project 'De kleine arbeider' in Colombia. ZWO organiseert tevens schrijfacties van Amnesty International.
- Daarnaast sponsort onze gemeente de opleiding van 6 kinderen via SAC (Stichting Actie Calcutta) in India.
- Via Kerk in Actie draagt de gemeente bij aan humanitaire hulp bij rampen.
- We investeren in Oikocredit. Deze organisatie verstrekt kleine leningen aan beginnende ondernemers in Latijns-Amerika, Afrika en Azië.
- Op basis van criteria, die zijn opgesteld naar aanleiding van uitkomsten van een enquête onder gemeentelieden, worden de gelden evenredig verdeeld over projecten in dorp/regio, nationaal en internationaal. De werkgroep ZWO adviseert ons over de projecten internationaal.
- Daarnaast kunnen gemeentelieden kleine projecten aandragen. Alle projecten moeten voldoen aan de ANBI-status.

Op dit moment bezinnen we ons op dit beleid – zo willen we bijvoorbeeld ook duurzaamheid hierin meenemen.

Financiële situatie

De Jacobuskerkgemeente is een financieel gezonde gemeente. Naast 'levend geld' zijn er inkomsten uit (verantwoorde) beleggingen en eigendommen (bijvoorbeeld landerijen). Ieder jaar legt het College van Kerkrentmeesters verantwoording af over de financiële situatie aan de kerkenraad en de gemeente.

Daarnaast zorgt de Stichting Behoud Rolder Kerk, met kerkelijke en niet-kerkelijke (bestuurs)leden, voor extra inkomsten voor het onderhoud van ons monumentale kerkgebouw (zie hun website: www.rolderkerk.nl) en voor financiering van activiteiten in en om de Jacobuskerk.

Communicatie

De Jacobuskerkgemeente geeft 11 keer per jaar een kleurrijk kerkblad uit getiteld: 'Rond de Rolderkerk'. Daarin staan naast praktische zaken als een dienstenoverzicht, verjaardagen en jubilea, in memoriams, de verslagen van de kerkenraadsvergaderingen en van de verschillende colleges en werkgroepen, ook verdiepende artikelen, veelal geschreven door gemeenteleden. In de wekelijkse nieuwsbrief, verspreid via email, staan de actuele berichten en de liturgie van de eerstvolgende eredienst. Uiteraard beschikt de Jacobuskerkgemeente ook over een actuele website: www.jacobuskerkrolde.nl. Een kleine club gemeenteleden zorgt hiervoor.

Het dorp Rolde

Rolde ligt in het Nationaal Park Drentsche Aa. Rondom het dorp liggen dan ook prachtige natuurgebieden, zoals Kampsheide en het Balloërveld. Onze Jacobuskerk (uit de vijftiende eeuw) is het oudste en markantste gebouw in het dorp. Dorpsbewoners -kerkelijk of niet-kerkelijk- zijn er trots op! Dat geldt overigens ook voor de korenmolen uit 1837 aan de Grote Brink.

Rolde heeft veel voorzieningen, zoals een onlangs grotendeels vernieuwd Multi Functioneel Centrum ('Boerhoorn') met bibliotheek, sporthal en gezondheidscentrum, een (openbare) basisschool, een tandzorgcentrum, twee supermarkten, een groenteboer, bakker en slager. In de omgeving zijn ook boeren en tuinders die hun producten rechtstreeks aan klanten verkopen. Er is verder een sportschool en een aantal cafés en restaurants in het dorp.

Rolde ligt aan de N33. Assen (met oa. een intercity station) ligt op zo'n acht kilometer afstand, de stad Groningen op zo'n veertig kilometer.

De website natuurlijkrolde.nl omschrijft het dorp verder als: een dorp in de gemeente Aa en Hunze in de provincie Drenthe (Nederland), gelegen op de Rolderrug. Het is oorspronkelijk een esdorp en kent ook verschillende brinken.

Voor 1813 was Rolde het hoofddorp van de landschap Drenthe. De etstoel, de vergadering van etten voorgezeten door de drost kwam drie keer per jaar bijeen. Twee keer in Rolde en een keer in Anloo. Ieder van de zes dingspillen vaardigde vier etten af. Het wapen van de voormalige gemeente Rolde bestaat uit vier handen die een eedgebaar maken met daartussenin een zwaard en een kruis die de hoogste rechtmacht, de drost, verbeelden.

Rolde heeft een kerktoren die van ver te zien is, behorend bij de gotische Jacobuskerk. Het was een baken voor reizigers tussen de stad Groningen en Coevorden. De vele middeleeuwse karrensporen op het Balloërveld wijzen allemaal naar de toren van Rolde. De oorspronkelijke rechtspraak vond plaats rondom Rolde, zoals de Balloërkuil. Ondanks het grote belang kreeg de plaats nooit stadsrechten. Toen in 1813 bij de inrichting van het koninkrijk de provincie Drenthe een hoofdstad nodig had, werd dit niet het hoofddorp van de Landschap, maar de nabijgelegen plaats Assen dat kort daarvoor in 1809 stadsrechten had gekregen van Lodewijk Napoleon.

In Rolde liggen twee hunebedden (D17 en D18) op slechts 200 meter afstand van elkaar, en vlak bij de gotische kerk uit de 14e eeuw. Het dorp kent een paarden- en veemarkt. Rolde is een van de etappeplaatsen van het Pieterpad en ligt aan de bewegwijzerde fietsroute LF 14 Saksenroute. Tot 1998 was Rolde de hoofdplaats van de gelijknamige gemeente. Naast Rolde bestond de gemeente uit de dorpen Grolloo, Balloo en Schoonloo en de buurtschappen Amen, Ekehaar, Nijlande, Deurze en Eldersloo.

Het dorp Eext

Eext ligt op zo'n 8 kilometer van Rolde en heeft 1.430 inwoners (1 januari 2021). Eext bestaat uit een combinatie van verschillende brinken, waaromheen van oudsher de boerderijen en woningen geschaard waren. In de jaren zeventig en negentig werd het dorp uitgebreid met een nieuwbouwwijk.